

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectura super quinque libros Decretalium

Nicolaus <de Tudeschis>

[Basel], 1481

De alienatione mutandi iudicii causa facta

[urn:nbn:de:bsz:31-315896](#)

hereditatem locupletē quā adūtissit quilibet diligenter
sumus homo patrī restōnem sūt libi denegata. qz nō
p̄bavit lesionem, demum bona hereditaria p̄ maiori p̄
te casuare perierūt petit ecclesia se restitui ex hac causa
noniter orta. Dico qz nō habet dari restō. qz tempore
adīte hereditatis nō fuit leſa nec debet p̄siderari id qd
supuenit qz ista accidentia fecerūt esse grauamē nō aut
declarat grauamē fuisse per p̄us, et de b̄ vltimo est ca-
sus i.l.verū. in. s. si locupleti. ff. de mio. Aut causa no
uiter orta nō inducit grauamē de nouo. sed grauamen
erat p̄ p̄us et tunc p̄cedit op̄i. p̄ma ut audias etiā ex ta
li cā. exemplū qm̄ eccl̄a fuit damnificata ex volo, p̄cu
ratoris. nam l̄. p̄curator effici postea nō solvendo n̄i
bilominus non orīt nōc grauamē p̄ p̄ins eccl̄a fue
rat granata. Ultra glo. sc̄as qz Jo. an. p̄mentauit
stūm̄ tex. et multa dicit more cōmentantium p̄ assūmē
do vtiliora quero que suiḡō decidendi in isto tex. nāz
p̄sidera duo ad istam tex. p̄mo in eo qz dicit qz restō se
mel denegata non debet p̄cedi nisi ex noua causa. Se
cundo qz ecclesia que succubuit in cā restōnī nō deb̄
audiri petens restōnem p̄terqz ad appellatōz omīssam
et sic inuit excipiendo vnum casu m̄ qz eccl̄a nō p̄t
petere restōnem p̄tra sūm̄ denegatōnis p̄ p̄sequēs
p̄iungendo ista duo simul inuit tex. qz denegata semel re
stitutōne ecclesia non audīt sive petat restōnem contra
lesionem sine petat p̄tra sūm̄ denegatōnis. H̄ostī. dī
cit qz rō decidendi fuit vt esset lūtūm̄ finis nam si audi
retur secundo eodem modo debet audiri tertio et in in
finitum Jo. an. sp̄alīns r̄idet dicit enī qz non deb̄ da
ri restō p̄tra qm̄am lesionem quia sententia denegatō
nis eset delusoria, nec debet dari p̄tra sententia denegatō
nis qz indirecte index inueret et dare facultatem
petendi restōnēs que iam fuerat denegata per p̄māz
sententiam. vnde sicut p̄tra quadrienniūz prefixum ad
petendam restōnem non auditur ecclesia volēs petere
restōnem vt in. c.i. eo. t̄. l.i. vi. Eodem modo non deb̄
dari restō p̄tra sūm̄ denegatōnis nam alias eset p̄
cessus in infinitū. nam si iterum denegaretur itex pos
set peti restō quo d̄ non est dicendū sed si ad appellan
dū restituit p̄ hanc restōnem nō tollitur sententia de
negatōnis. p̄ per appellatōnem stat p̄mā sententia in
suspensiō v̄ in. c. h̄enienteo. de surefirā. Si aut̄ restitue
retur p̄tra sententia tolleref in totū p̄mā sententia. Itē
qm̄ restituīt ad appellandū oport̄z qz ecclesia app̄ellet
infra decē diū et qz p̄sequatur applōnez infra terminū
uris. Itē ista appellatōnē reputabitur sibi. p̄ p̄ma ut etiā
in. d. l. s. L. si sepius in int̄. resl̄. post. que oīa ces
sarent si restitueretur p̄tra sententiam denegatōnis vñd
p̄inguus sue currit h̄ sc̄o casu qz in p̄or. et lic̄z be
rō quā p̄sūi. s. in p̄n. Quis aut̄ indalgebit hanc resti

tudōnez ad appellandū, et hec quēslō eſt generalis vbl
tūm̄ eccl̄ia vel minor petit se restitui ad appellandū
Jo. an. p̄dādīt qz iudex et quo. non aut̄ iudex ad quēz
quia exquo non fuit appellatū cā nō eſt ad eū denolu
ta et ideo non p̄t dare hanc restōnem. Iudex a quo h̄
faciat vel alius p̄petens secūs appellasset et nō potuī
s̄t p̄sequi quia tunc iudex ad quem restituet. qz lesio
tingit in suo auditorio. h̄ casu p̄t intelligi fm̄ eū. l.p
ses. L. de app. Adverte qz fuit hec op̄i. Jo. de ar. li
cet Jo. an. nō allegat vt recitat bar. in. d. l. p̄ses. h̄ ipse
bar. tenz ibi p̄trarium dīces qz etiā iudex sup̄ior potest
hanc restōnem p̄cedere p̄ p̄alle. l. i. h̄ tu p̄cordando dīc
qz aurest talis sup̄ior qz p̄t adīt sine remedio appella
tōnis et p̄cedit op̄i. bar. aut̄ est talis sup̄ior qui nō p̄t
adīt sine appellatōne vt archiep̄us respectu subditorū
ep̄i et p̄cedit op̄i. p̄tra. qz exquo non fuit appellatū nō
babet iurisdictōz in restitudo ad appellandū. ad hoc
c. v̄enerabilib̄ in p̄in. de sen. ex. li. vi. et. hec ē veritas.

De alienatione mutandi iudi ci causa facta. Ru.

Cōtinuaſt hec p̄ca ad p̄cedētē hoc ordīe. Sup̄ia
vīlūm̄ est de beneficio seu remedio restōnēs p̄ qd. p̄i
deutur leſis tam minoribus qz eccl̄ijs et maioribus ex
cā. H̄ic p̄petenti ordīne annexit aliud remedī p̄ qd
p̄uidetur illis in quo; p̄indicio est facta rei alienatio cā
iudicij futuri mutandi.

X quōrūdām. Jo. in
cta ē alienatio rei causa mutandi in
dīch p̄ueniunt per scriptum im
petratū p̄tra alienantem et est ca
sus singularis vt. i. dīcetur. P̄tria
parē narrat factū. cōtra quod secunda prouidet ibi.
nos igitur H̄ota primo duos modos per quos fit
alienatio causa mutandi iudicij. Prūmīs est quando
directe p̄ueniendus tranſtulit rē de qua erat cōtentio
in alium. Secundus modus quando fraudulenter re
cessit de possessione rē. vt aliis puta amīcūs īgrede
retur quamqz enī iste apte et directe non tranſtulerit rē
in alium tamē in effectu exquo fraudulenter h̄ fecit. vi
detur tranſtulisse vnde habebit locum edictū de alie
natione reutandi iudicij ar. hic. Ex quo puto qz si cō
tra directe alienantē causa mutandi iudicij p̄t agi ad in
terfēt. et ad omnē īcōmoditatem p̄ueniēt causa il
līus translationis. vt in. l. i. et in. l. ii. ff. eo. ita poterit
agi p̄tra istum qui non directe alienant. sed indirecte
recedendo a possessione vt amīcū illam intraret et
possideret nomine proprio. Nam iste hanc fraudem

De alie.mu.iu.ca.fac

scit et circumueniret legem punientem alienantem, debet enim considerari mens legis et fraus istius. satis enim dicit al. enas hanc fraudem exhibendo ad h. l. non obviu. L. de legi. et regula si. de re. in. l. vi. scit quod le. et no. in c. quanto si de puite. Sedo non ibi de qua piroueria re. qd. pretio extra iudicium sup aliqua re potest appellari piroueria. nam hic non erat mota piroueria in iudicio qd tunc per alienatōem habuisset locum vicū. litigio ex quo imponitur gravis pena. vt le. et no. in c. ecclesia. vt lite pendē. et in. l. si. L. de litig. potest tamē tex. exponi aliter. put ibi no. in glo. iij. et uterqz intellectu est bonitas in le. Tercio et v. ti mo nota casum nobilis in quo extenditur Rescriptum ad singularez successorem. Nam reguliter rescriptum non extenditur ad personam in eo non expressa. vt in. c. p. et. g. de offi. dce. Sed hic sit expressio propter fraudem seu in odium volgitiū elidere vires Rescripti p. alienatōe ra in aliud factam. Sed opponitur alia tex. videt enim qd de nibili, gaudeat iste tex. nam de iure civili claram est qd is in quā facta est alienatio causa mutandi iudicij possit puniri rei vindicatore sicut p̄missus alienans ut in. l. i. in si. L. co. ti. et no. hic gl. iij. Et iste tex. solum p. uidet ut possit punire iste successor. ergo hec p̄missio fuit iniuriosa et potius iuris antiqui declaratoria qd noui iuris editoria causa p̄trarium innuit iste tex. in v. nos igitur. vbi videt innuere qd ista fuit noua p̄missio. Sol. doc. formaliter non anguit p̄trarium sed tacite. In. videt solvere dicit enim qd p̄ rotem diademati istius. c. p̄t p̄cedi p̄tra istos alienantes absentes sine nova citatōe et in h. requiri fraudis istius alienantis h. dictū non placet boſu. et credo qd bene. qd hic nihil dicat de p̄cedendo contra abūtem sine citatōe. Alij vero ut refert Zino. differunt qd istud. c. no. i tangit edictum de alienatōe mutandi. iudicij qd ibi requiritur delus ut no. in gl. iij. Et solum disponit ut iste successor singularis possit puniri. et in h. non requiritur fraudis. vñ l. i. in quem facta est alienatio sit sine fraud. tñ poterit puniri. Sed hossu. h. impugnat quia tex. hic fundat se sup fraudem ut p̄t ibi p̄to euacando mandato et ibi maliciose re. Et dominus Car. qui legit p̄cedens dictū diebat qd ista v̄ba tex. referunt ad alienantem nam ex parte sua requiri fraudis ex parte singularis successoris r̄bus. h. dictū de fraude nec ob. verbū se ingesserint de quo in litera qd fin eum dicuntur isti successores se ingerere ex quo alienans fecit in fraudem vnde in odii alienatōe fraudolenter posse conueniri successor singularis licet si sine fraude. Sed p̄ recordia harum op̄i. ego dicerem sic quo ad h. ut successor singularis puniantur rei vindicatōne consimilatōe suo non requiritur in eo aliqua fraus qd sola possidio ex parte puniendi p̄ducit actōem rei vendicatōis. nam dñs p̄t agere p̄tra quēcumqz possessorē qd utrum

tangit bonef. dei vendicando rem suam ad h. l. in rem. ff. de rei vendi. et. l. officium eo. ti. et h. voluit tex. si bñ ponderetur in p̄n. cum si. in. d. l. vna. facit. l. in cīnilam L. de fur. Et quo ad hoc ut singularis successor puniat per rescriptum imperatū contra alienantem reqro fraudem etiam in singulari successore. quia odium alienant. o non debet noceri successori qui in nulla reputur culpa et hec extensio rescripti fit p̄tra regulas iuris. vt supra dixi. Ideo non debet extendi h. restringi. et h. iudicij meo voluit ista littera duz dicit le. ingesserit re. nā hec v̄ba ex proprio significato sonat in vitium. nam si ego bona fide emi non dico me ingerere. et hoc no. Alii p̄tarum ergo forma liter respondendo dic qd ista est noua p̄missio non cogitata a iure cīnili per quam extenditur rescriptum in singularēm successorem quādo alienatio fuit facta fraudu lenter causa mutandi iudicij. l. autem vñica. p̄eallega. loquitur quando cōvenit singularis successor coram iudice suo. hic autem conuenit coram delegato imperatōe non contra euz sed contra suum actorem. In glo. penul. ibi datur actio in factum. Id intellexi clariori totius tituli debet scire qd edictum de alienatōe mutandi iudicij de quo. ff. co. ti. fuit inductum ad prouidendum dam nificatis ex dolo alienatōe rem car. iudicij futuri mutandi. nam ex quo iudicium non erat inchoatum libere quis poterat rem suam in aliud transferre. sed p̄tor lequendo cōstatet et volendo obuiare fraudi induxit qd si quis maliciose in iacturam illius qui volebat eam punire illam rem de qua erat contentio seu spectabatur contentio transtulit in aliud qd possit agi contra istum alienantem ad omne interesse quod alia p̄s potest pati ex ista alienatōe ut in. l. i. et in. l. iij. co. ti. vnde si no. p̄tendo interesse respectu illius rei. quia illam rem possum consequi ab eo ita quem facta fuit translatio. non consequar per actōem in factum extit matōem rei sed solum damna extrinseca. puta alienanti librum in florentia super quo volebam te cōvenire oportebit me nunc ire si orientiam ad vendicandum et sic faciam maiores expensas qd hic fecissim contra te oportebit me dimittere artem et sic sum damnificatus ad hoc et s. milia damna datur ista actio in factum. sed si non possem illam rem recuperare ab eo in quā translatisti tunc consequar per istam actōem extit matōem rei. quia sum damnificatus etiam respectu rei ad hoc tex. in. l. item si res. ff. go. i. vbi plus dicit tex. nota. qd enā si ille singularis successor v̄scepit illā r̄ppter negligētiā meā in no. agendo qd nihilominus possum a te petere extit matōem rei qd tunc tenēris mibi ad interestē rōe delicti tui. vñ d. negligētiā mea contra illū non lecit cessare delictum tuum et vide quod no. bar. in dī. tra. l. iij. et per hoc inservit quod p̄caſtam cōlōnem in

factum contra te non tollitur actio directa scz rei ven-
dicationis contra possessorem. qz ista competit ad diversa.
nam rei vendicatio competit ptra possessorem respe-
ctu rei consequende. actio in factum competit ptra alie-
nantem propter damnum extrinsecum. et sic intellige
gl. qz hoc in effectu voluit in. d. l. vnicā. Sed oppo-
nitur aliter ptra predicta et contra glo. nam actio in fa-
ctum est subsidiaria. nunqz em̄ competit quando dāl
alia actio. vt in. l. i. ff. de p̄s. c. i. verbis. sed hic competit
re i vendicatio contra possessorem ergo non debet co-
petere actio in factum. So. dicit glo. multum notabil.
in. d. l. vnicā. qz p̄tarium procedit respectu eiusdem per-
sonae sed respectu diversorum bene potest actio in factū
concurrere cum alia actione ut probat tex. in. d. l. vnicā
et voluit hic glo. Et ex hoc bene nota limitatōnē ad
illam r. gulam qz vbi competit remedium ordinarij
non datur extraordinarij de quo in. l. in cause. ff. de
mino. illa em̄ p̄cedit respectu eiusdem personae. nam
respectu diversorum possunt concurrere ut in casu no-
stro. Secundo oponitur aliter. nam qui dolo de-
sīt possidere habetur pro possessorē et potest cōueniri
rei vendicatiōne utili vt in. l. sin autem. s. i. ff. de rei ven-
di. et in regula pro possessorē. de reg. iu. li. vi. cum ergo
habeat locum ista rei vendicatiōne utilis contra dolose a-
lienantem non debet competere contra eundem actio
in factum que est subsidiaria vt predixi. So. dicit bar.
in. d. l. i. qz per illam rei vendi. vtilēm non est itegre sa-
tisfactionē aduersē parti enī forte magis expedit habere
rem suam qz habere extimatiōnē. nam ab isto qui nō
possidet non potest consequi nisi extimatiōnē. vnde
propter interesse quod potest pretendere in eo quoqz
non potest ab isto consequi rem suam datur actio in fa-
ctum ad interesse et optime loquitur. Sed potest dari
iudicio meo alia solutio. nam rei vendicatio utilis et
contra dolose delinquentem possidere post litem cōtesta-
tam ita loquitur tex. in. d. l. sin autem. nam per cōtesta-
tiōnēm līc̄ est quasi quidā contractus initus inter acto-
rem et reū. vnde si dolo desīt possidere remanet ni-
bilominus obligatus vt teneatur respondere ac si pos-
sidet. Sed ante litem p̄testa. cessat istud remedium. iō
fuit opus dare remedium ex isto ti. videtur tamen hic
lhosti. velle qz de iure canonico sufficiat qz precesserit ci-
tatio ad hoc vt iste qui dolo desīt possidere remaneat
obligatus vt sic id quod operatur līc̄ p̄testa. de iure
civili operatur citatio de iure canonico ar. c. proposuisti
de fo. p̄pe. fatetur tñ qz hoc non est exp̄ssum in iure ca-
nonico. quia illud. c. proposuisti. loquitur de preuen-
tione tñ. b. facit iste tex. in. p̄n. dum ponderat qz an cīta-
tōrem siebat ista alienatio. et nō singulariter b. victus
hosti. qz obscurus loquīt̄ et non solet ad h. allegari. et p̄
detur m̄thi dictū equum. b. iure non pbatur. ad istum

tex. potest responderi scđm Inno. c. qz ponderat hic qz
non em̄auerat citatō qz post cītatiōnē de iure anti-
quo admittebas om̄is appellatio que non erat manife-
ste frustratoria vt nō. in. c. vt debitus. de apel. In
ea. glo. ibi si paratus est subire iudicium vult ergo gl.
ista qz alienans dolose cītatiōnē in factum si vult
subire iudicium ac si possideret. et p̄titer transeant hic
doc. cuz gl. nā gl. logi. p̄t tex. disponit in. l. qz etiā in
f. ff. eo. b. bar. ibi post glo. nōb̄iliter hoc limitat dicens
hoc p̄cedere qn̄ alienans obligat se sub certa pena ad
restituendam illam rem si actor p̄evaluerit in iudicij.
nam alias non eset p̄petenter satisfactum actori. quia
vt supra dixi forte non pretentur de extimatiōne rei. iō
potest agere ad interesse nisi iste obliget se modo predi-
cto. Ultimo b. p̄set queri. runqd p̄silio istius e-
dicti b. abea locam p̄tra actorem sicut p̄tra reū de qz
multi dixerunt in. d. l. i. Sed casus videt exp̄ssus i. l.
penl. ff. e. ti. et b. firmat ibi bar. et pbatur ille tex. s̄m vñ
intelliciūm qz p̄mūtēr approbatur. Et p̄a b. ego ad-
duco tex. j. c. p̄p. in. qz loquitur de actore et est situat
sub rubrica de alienatiōne mutandi iudicij. tamen ad-
verte quia tex. in. d. l. penl. solum disponit ut actor in
quem facta est cessio actōnis maliciose causa mutandi
iudicij excluditur per exceptōnē ab actōne sibi cōces-
sa. vnde potest dicere reū nolo tibi respondere. quia
tibi fuit facta cessio maliciose nibil autem dicit tex. ibi
vtrum reū possit agere ad interesse contra istum qui
maliciose cessit actōnē. Sed ego puto qz est in optio-
ne rei an velit excludere istum cessionarium per excep-
tōnē an velit sibi respondere et agere ad interesse cō-
tra cedentem in eo qz fecit conditōnē suam deteriore
cedendo actōnē suam alteri causa mutandi iudicij.
nam sicut potest actor agere ad interesse aduersus reū
qui maliciose rem in alium transstulit idem debet posse
reū agere cōtra actorem qui maliciose iura sua cessit
alteri. nam ex quo istud edictum habet locum in accō-
resic et in reo debet pariter competere actio in factum
ad interesse p̄tra vtrunc.

Clericus cā mutandi iudici
X PARTE um nō debet recipere cessionē
a laico. et due sunt partes. p̄ma ponit qrelaz
scđa. p̄uidet ibi cum iigl. Nota p̄mo de b. verbo sca-
binorum. et sile verbum habetur in. c. i. de immu. eccl.
• li. vi. et est nomen officij. vnde alibi appellantur antiani
• yet p̄os̄ seu p̄ules. et est vulgare quoquandam locoz
Seddo nota ar. qz actio alteri competens p̄t acqui-
ri duobus modis. scz dono et precio. possunt ergo ces-
sante fraude actōnes cedi titulo donatōis v̄l. emptōis
facit. l. p̄ dīversas. L. mandati. Cōtrariū tñ inuit litera
i v̄ho cu iigl. Tex. p̄cordālia distingue vi. j. dicā in di-
stinctiōne. Nota tertio ibi līc̄me sanctōes qz in mā

cessionis actionum jure revertimur ad ius civile cui papa
specifice videtis hic in hac materia leges quales appro-
bare et generaliter facit. c. i. de alie. op. nunc. Non quo-
to ibi potentiores patrocinium quod tam iure canonico quod
nulli ad vocem in causa patrocinium potest datur per
ipam causam. et non verbis patrocinium. non enim laus de
cessione actionis. unde debes scire quod ius civile edidit non
ibile remedium propter aduocantes potentiores in aduoca-
tio seu procuratores vel ut alias presertim sibi favore vel
auxilium in causa. debent enim isti affici iactura cause et
potentiores quod presertim auxiliu debet acerbe puniri.
et intelligere in potentioribus ratione magni officij seu dig-
tatis. ita quod preceptu officij potest esse terribiles aduerte-
re et ostendere ei voluntate minantem et terribilem. de h. tex.
Pm. p. manu in intellectu in l. i. L. ne li. potest et illam. l. seu
istud remedium tex. h. voluntate comprehendere in ybo ita quod
iactura sit. Et ex his inferit quod si ipso inducit aliquem ex do-
minus vel alium officialem hincitem merita vel miseri impe-
niti ad intercedendum per eo apud iudicem cause debet pu-
niri in amissione causae vel h. et in. d. l. i. et firmat ibi bar-
et in. l. penit. ff. ex. de alie. in mu. et bal. in. d. l. h. L. ne
li. potest. et non bene h. dictum quia pro quotidie practi-
cari etiam de iure canonico ut video h. et habet h. dcm
locum tam protra reum quod protra actorem ut colligunt ex ru-
bro preal. et sumat bar. in. d. l. i. Item non ibi ex so-
lo cupiditatis. quod emptio actionis procedit ex fonte cupi-
ditatis quod enim emptor p. dam ex alio iungo. Ulti-
mo non maxime iuncta glo. si. quod clerici nullo modo dant
emere actiones. nungd autem possint illas recipe si dono
fiant eis cessiones dieam cum glo. si. In glo. ibi di-
versorum titulorum. et dic quod versatur h. mā. quatuor titulorum
Primo materia istius est titulus in quantum mutatur forus.
Secundo materia tituli ne lice. potest. et incidenter papa
fecit h. mentionem de illo titulo ut ostenderet et communica-
ret nobis illius materiam. Tercio in materia tituli mandat
in quantum tractat de cessione actionum que iura tractantur
L. mā. dāti. in. l. p. et vti. Quarto tractat in materia titu-
li de litigio quod ceditur actio in litigium deducta et sic
potest intelligi. v. cum igitur. et habeat materia in titulo. L. d
litigio. quod pro totum. et de h. vide spe. in ti. de cessio. acti.
in. s. i. et quasi pro totū. In ea. glo. ibi clerici maio-
res reputantur. valit ergo gl. quod clerici dicantur potentio-
res laicos et h. tenuit goff. ratio officij clericalis dicens
quod cedens actiones suas clericu incidit in editu ne lice-
at potentie rube. et sic debet potest omne ius. put ibi di-
citur. Sed h. dictum non placet. Inno. nec hosti. nec co-
maniter doc. sequitur. dicunt enim quod nisi clericis habeat
potest protra laicos non reputat potentior quo ad materiam
nostram. et requirit hosti. quod habeat potest de iure et de
facto alias securus. ponit exemplum in magno comite qui
habet seculum a prelato paup. nam licet de ipso iste pre-

latu sit maior tamen in facto potius propter opprimere a comite
quod opprimere. unde non dicere iste potentior quo ad ma-
teriam nostram. et hanc ultimam opere. sequitur spe. in ti.
de cessio. acto. s. i. in prima colum. putarem tamen glo. pos-
se procedere in epis seu alijs platicis arbitribus iurisdictionez
spualē super laicū contra quem facta est cessio. nam iste p
latu propter iurisdictionem quam habebis satis potest
ostendere voluntate terribilem simplici laico. et facit ad hoc
quod non. bar. in. l. vniuersitate. L. de his que potest. nomi-
ne. vbi ponit exemplum in prelatis. In glo. s. i. su-
nota bene istam glo. que est satis bona et plena in ma-
teria sua. et videt plurimis gl. in. l. per diversas. L. mā.
et in. l. h. L. ne lice. potest. Sed plenius melius et for-
malius attingendo materiam istam que quotidiana et
difficilis distinguo annectendo opere. doc. vtriusque iuris
Cum ergo queritur an tenet cessio actionum distinguo
sic. quod aut sit in ultima voluntate et tenet ut in. l. nomine.
ff. de le. iij. in hoc tamen casu distinguitur. quod aut actio erat
in iudicium deducta per defunctū. et non debet agere lega-
tarius led heres. in omnem utilitatem quod heres pleg-
atur debet legatario restituere et si nihil plegatur nihil
dabit quia videtur testator legando actionem legasse e
uentum illius iudicij. et ob hoc ne fiat collusio per heredem
potest legatarius si vult assistere heredi in iudicio ut ha-
betur hodie in anc. nunc si heres. L. de litigio. si ante
actio non erat in iudicium deducta poterit legatarius
post cessionem sibi factam agere ut ibi et in. l. nomine.
Si vero cessio sit inter vivos et tunc aut sit potentiori
ratione officij seu dignitatis precipue et non valet cessio
et cedens debet perdere omne ins quod habebat. et iste
est p. prime casus. l. h. L. ne lice. potest. Aduertere tamē ad
vnum notabile dictum spe. quod doc. non solēt alle-
gare in ti. de cessio. acti. s. i. v. qd autem dixi. vbi post
Elin. dicit ille procedere quando sit potentiori malis
causa opprimendi aduersariorum legis autem si fie-
ret ubi bona fide. ar. in. l. q. stipendia. L. de procu. vt si
militi potest actio bona fide cedi. et mihi placet hoc di-
ctum. nam iura hoc probabilius fundarunt se super fran-
de et ex plecturis poterit apparere bona fides. pone em
quod actio mihi competet erat omnino indubitate. ut quia
aduersariis de plano confitebatur debitum nec erat a
liqua plementio. et ego eram amicus illius potentioris et
divitiae nihil enim hoc casu videtur prohibere cessionem
istius actionis. et hoc bene notabis quia egregie limi-
tat istam. l. h. et glo. istam. Si vero sit cessio potentiori
non ratione officij seu dignitatis sed iste potentior alio
respectu quia forte nobilior vel dicitur et tunc si fuit ces-
sio facta causa mutandi iudicium potest excludi cessiona-
rius per exceptionem. ut in. l. penit. et qd ibi non. ff. de
alie. in. mu. Isto tamen non potest actio. Et debet agere ista
qui cessit. punitur tamē in hoc secundum vnam opere.

q̄ nō p̄t amplius illam actōem alteri cedere nec p̄t
 in ea constitūre, procuratōrē f̄ tenet, p̄sequi t̄ b̄ vidi inu-
 ere tex. in. d. l. pe. et p̄dicta firmer ibi bar. qd̄ b̄ nota b̄
 in practica, punitur etiā pena, de qua in. l. si. e. o. ti. Si
 v̄o cessio sit nō potētior t̄ tūc aut est cessio dubitata et
 d̄ dubitata eo ipso q̄ est in litigio deducta qz dubi⁹ ē
 euentus t̄ nō p̄t regl̄ alteri p̄cedi t̄ cedens incidit i vi
 ciū litigiosi. vñ d̄ puniri put h̄eē in. l. si. L. de litigio.
 et p̄ glo. iūcto tex. in. c. eccia. vt li. pe. fallit in casibus
 ibi enumeratis ut cā donatōnis, ppter nuptias t̄c. q̄s
 cās enumerat glo. in. d. c. eccia. H̄ aduerte ad vñ
 nā tex. ibi nō agit nec do. an. a nullis casibus ibi enu-
 meratis possit agē cessionariis. an dēat cedēs, p̄sequi
 v̄sq̄ ad finē. H̄ inno. b̄ in qdā glosella nō. sentit. q̄
 exqno actō est sc̄ in iudicī deducta nūnq̄ p̄t alius p̄
 sequi etiā in casibus in qbus p̄t fieri cessio. adducit. l.
 quāniq̄. s. de aq̄ plu. ar. t̄ au. nūc si heres pall. t̄ plz
 mibi b̄ d̄cm. iura t̄ p̄ eu allegata faciūt in ar. naž sicut
 videmus q̄ ac̄t̄ litigiosa p̄t legari in testō t̄ t̄ p̄secutō
 d̄ fieri p̄ b̄redē. ita dicam⁹ in alijs casib⁹ p̄missis q̄
 p̄secutio dēat fieri p̄ ipm cedentē nō em̄ d̄ alterari in-
 dicū cā p̄indicio aduersari nam videmus q̄ procuratōr
 qui semel fuit lītē p̄testatus nōpt sine cā remoueri per
 dñm resistēt aduersario de quo vide tex. in. c. gl. in
 c. ij. de. p̄ci. li. vi. ergo fort̄ nō p̄t iste actor alia pror-
 sun p̄sonā substituere in iudicō agat ergo ipse t̄ cōmo-
 ditas in illis casibus p̄tinebit ad cessionariū. ar. in. d.
 au. nūc si heres. t̄ nō bene b̄ d̄cm. Si v̄o actō nō est
 dubitata. qz nōdū est in iudicō deducta tūc regularit̄
 p̄t cedē titulo donatōnis venditōis vel alio titulo legi-
 timo vt. p̄bas. L. de heredi. vel acti. vendi. in. l. nomis
 venditio. et i. l. noia. s. co. cū si. et in. d. l. pen. L. man-
 da. si t̄ p̄tenderet aliq̄ cā t̄ esset simulata nō valēt es-
 sio. t̄ p̄sumitur simulata ex certis cauſ. Primo ex mo-
 dicitate p̄ci v̄t b̄ in gl. et nō in. d. l. pen. Sed ē dubiū
 difficile q̄ p̄ciū dical modicū vt p̄sumat frāns. naž
 inno. b̄ sentit q̄ ad b̄ vt dicas vera venditō d̄ esse t̄m
 in p̄cio quantū est in actōe. vñ dicit q̄ actio p̄t inter lai-
 cos licite vendi. t̄ emptor p̄t agere h̄s̄q̄ ad quantitatē
 quā exbursauit q̄si dicat q̄ si in actōe sunt mille t̄ iste
 emit p̄ q̄ngentis nō p̄t agere nisi v̄sq̄ ad q̄ngenta ar. i
 d. l. pe. b̄ bar. in. d. l. penul. magis late hoc allumit. di-
 cit em̄ q̄ p̄petuo p̄ciū ē. qd̄ remanet deducis expē-
 sie t̄ labore que fuit. p̄ recipienda re quasi velit dicere
 q̄ debet haberī respectos ad labore quem sufficbit iste
 emptor. in recipienda re t̄ ad expensas q̄s est facturus
 et idem lequī bal. in. l. ij. L. ne lice. potē. Et sic vident
 p̄nter illi doc. sentire q̄ nō p̄t actio em̄. p̄ minori p̄ciō
 q̄ sit in ea nisi habito respectu ad p̄dicta. Sed ego hoc
 dictū ex toto nō approbo. nā minus valet actio q̄ res
 ad quā dat. tum. ppter dubiū euentū litis cā posset p̄

dere cām etiā iustā. ppter iudicis defectū. tum qz debi-
 tor possit interi effici inops. et ideo dixit tex. nōbilis i
 lyminus. ff. de re. iur. q̄ mānus est habere actōes q̄ re
 et ideo cā q̄s emet q̄si spē t̄ euentū iudicij futuri iudici-
 lum est dicere q̄ p̄ciū de necessitate debet esse tanā
 q̄ntum est in actōe et. p̄ b̄ allego tibi inno. in. c. in ci-
 vitate de visur. vbi p̄cludit q̄ cum bona p̄scientia p̄t q̄s
 emere actōem iam ortā t̄p̄ tracto etiā p̄ minori pre-
 cō qz exponit se p̄cūlo. H̄c vide aliud simile in transa-
 ctōe. nam q̄nq̄ val̄ transactio l̄ transīgens videas le-
 sus vitra dimidiū iusti p̄ciū. qz non debet p̄siderari qn-
 tum petīt q̄nq̄ verisiliter talis litis habitus respectu
 ad dubitatem cause t̄ ad dubiū euentus litis vt ē tex.
 eio. in. l. lutino. ff. ad trebel. nō. doc. in. l. ij. L. de rela-
 vendi. t̄ in. c. pen. de emp. t̄ vendi. vñ p̄cluderē q̄ mo-
 dicitas p̄ciū d̄ habito respectu ad valorē actōnis q̄ va-
 lor debet p̄siderari habitus respectu ad dubium eūcūz
 litis. t̄ sc̄m q̄ cā est clara vel dubia. T̄cō p̄sumit simu-
 latio q̄ in cessione nō exp̄mis titulus p̄tractus v̄pu-
 tū qz d̄ in instruimēto q̄ cessit actōs taliū t̄ nō d̄ ex qua
 cā t̄ vidi b̄ p̄bas in. d. l. p̄ diversas. t̄ tenēt p̄nter doc.
 ibi t̄ inno. b̄. Tercio p̄sumit simulatio fin. inno. b̄ si
 titulus cessionis nō ponit in p̄ncipio inst̄. b̄ in medio
 vel i fine. v̄puta qz d̄ talis cessit actōs suā. Tatio titlo
 donatōnis. t̄ debet fin. inno. p̄cedere titulus in cesso-
 nem t̄ ita recitādo trāscēt p̄nter b̄ doc. H̄ tu vide gl.
 in. l. ij. L. ne lice. potē. q̄ posuit originaliter illa op̄. led
 bar. in. d. l. pe. recitat multos doc. tenuisse p̄trariū q̄s
 ipse seq̄ur. et dicit q̄ plurime fuit iudicatū q̄ ista prepo-
 steratio nō b̄eat v̄tiare. satis est em̄ q̄ titulus cessionis
 p̄dnat in inst̄. t̄ ita nonissime firmavit bal. in. d. l. ij.
 et hec op̄. mibi plz. qz regulariter in gl̄is dispōnib⁹
 nō v̄tiat p̄postero. vt in. l. p̄postero. L. de testa. et i
 s. an̄ heredis inst̄. d̄ lega. t̄ in. c. pe. de p̄f. vii. vel in-
 uti. cū si. vñ inno debuit posuisse b̄ d̄cm simpliciter se
 q̄ndo gl. inq̄is civilis. Quarto simulatio presumpit q̄n
 actio fuit p̄ pte vendita t̄ p̄ pte donata vt i. d. l. pe. et
 nota hoc pro clausula que solet apponi in contractu.
 nam p̄stituto certo p̄cio solet adjici q̄ illud qd̄ plu.
 valet donavit t̄c. nam ex b̄ insurgit presumpcio simula-
 tōnis nō intelligas in omni p̄tractu b̄ in cessione actō-
 nis que est odiosa cum soleat fieri in p̄ejudicō adser-
 se partis et isto casu admittit cessionariū v̄sq̄ ad q̄nti-
 tam quam exbursauit in reliqua vero pte que dicitur
 donata neuter admittitur sed perditur actio in ea parte
 vt in. d. l. pen. L. manda. Quinto presumpit simula-
 tō quando actio fuit pure vendita et venditor fatetur
 se rospisse p̄ciū de numeratione t̄m p̄ciō nō p̄stat
 banc p̄tem firmavit quedam glo. in. d. l. pe. et sequitur
 ibi bar. et multi alijs t̄ ita ipse p̄suluit et in iudicō fuit ob-
 tentum. sed bal. in. l. ij. L. ne lice. poten. dicit b̄c op̄.

De alie.mu.iu.ca. fac

procedere qn̄ actio fuit. p pte donata et p pte vendita.
nam si nō pstat q̄ numeratōne ptiis vendite p̄sumitur
simulatio etiā in illa pte et sic intelligit illā. l. pe. Si at
actio fuit ex toto vendita p̄fessio receptōnis p̄cū nō. p̄
bat simulatōne imo. p̄bat numeratōz et dic̄t q̄ aduoca
ti florentini tenebāt istā ptem. Sicut tñ q̄ fm op̄. bar.
fuit plurīca indicatū et p̄z mibi ista op̄. bar. q̄ iūtis
odios de facili p̄sumimus simulatōez ut p̄z ex p̄dictis
Item q̄ tex. in. d. l. pe. simpl̄r vīd̄r regretere numeratōz
Hēxto dubitat̄ in donatōe actōnis qn̄ donator dicit se
cedere. ppter merita et servitia donatarij nunq̄ sit op̄
vt p̄batur illa servitia ad h̄ vt valeat cessio dubitatōis
rō est q̄ nō valet cessio actōnis sine titulo p̄tractus vt
s. dixi ergo nō est standū vībis donatoz sup̄ meritis et
servitij ar. in. l. si forte. ff. de castrē. pecu. bar. in h̄ cān
vī dubitasse et p̄sumit ut in donatōe dicas q̄ ex mera h̄
beralitate donavit tunc enī h̄dubie valet cessio q̄ sola
liberalitas habet p̄ c̄ p̄tractus. vt in. d. l. p̄ diversas.
facit. c. de dona. bal. tñ in. d. l. h̄. indubitat̄ et tenet etiā
in p̄ori casu valere cessionē q̄ ins regrit solā exp̄sionē
cause p̄tractus nō aut̄ est opus vt p̄b̄t c̄ cause. nā dī
cendo q̄ donat. ppter fuitia satis explicat̄ c̄ p̄tractus.
sc̄ ipsa donatio. servitia vero sunt cā donatōnis. et hāc
op̄. sequor arg. opti. in. l. i. L. de fal. cā adiec. lega. vī
p̄z q̄ p̄sumpolito q̄ fuitia nō emananterint tñ vīd̄ q̄
velle donare p̄ illa verba et facit. l. cum q̄s. §. codicillis
de le. iiii. et facit qd̄ nō. in. c. fi. de succel. ab intell. p̄dēa
l. vi p̄sumat simulatio ex caus p̄dictis fallant in casib⁹
p̄tenj in. d. l. pe. in qbus nō p̄sumit simulatio. vtputa
si inter coheredes est facta cessio vīl qn̄ fuit sc̄a creditou
insolutū vel cū possessor recipit possessionē. p̄ magis
ne rei sue puta. q̄ domus tua minat ruinā domui mee
ego timēs enī oēius qd̄ tu h̄es à ista domo. Item qn̄ sit
int̄ legatarioz et fidei p̄missarioz l. qn̄ h̄es cedit actōz
legatarioz etiā sunt casus q̄s exp̄mit tex. in. d. l. p̄cū. q̄s
declarat ut plen̄ ibi nō. et sentit ibi bar. idēz t̄se in oī
alio casu in quo cūtā p̄sumptio redemptōnis liciū. et
ideo dicit q̄ si locū p̄trahendo seu dissoluendo societa
tem cedūt sibi adiuvicem aliquas actōes nō d̄ p̄sumi
simulatio ex caus p̄dictis ar. in. l. i. h̄. t. iij. ff. p̄ soco. nā
cā societatis excludit p̄sumptōnem simulatōnis. et idēz
dicendū in p̄silibus casib⁹. qd̄ nō. vñ tñ nō est om̄
tendū. nā. Inno. h̄ format tacite q̄onez. nūqd̄ sña lata
p̄tra cedēt̄ seu alienant̄ rem in aliū d̄ mādarī execu
tōni sup̄ illa re p̄tra terciū possidente. et p̄mo vīd̄ur
sentire q̄ sic. q̄ imputandū est illi qui accipit rem in cō
trouersia deductā et dicit h̄. p̄cedere etiā in casib⁹ in q̄
bus licite alienas res litigiosa de qbus p̄ gl. in. p̄. c. ec
clesia. Et postea Inno. firmat p̄traria op̄. Cēcēs q̄ senten
tia debet mādarī executōi p̄tra istū litigante in extima
tōne sicut obseruat̄ p̄tra istū q̄ se obtulit h̄t. l. is q̄ se ob

tulit. ff. de rei vendi. et cū h̄ dicto vīsēt cōiter doc. hic
Sed bar. tenuit p̄trarium in. l. i. L. de litigio. et plen̄
in. l. creditore. L. de pig. vīb̄ distinguat̄ int̄ cetera et be
ne iūdicio meo. q̄ aut̄ res in aliū trāslata non poterat
alienari obstante litigio et tūc p̄ fieri executō in ista re ec
p̄tra terciū. q̄ illa alienatio nō valuit. vt in. d. l. i. h̄. aut̄
poterat fieri alienatio. puta q̄ nō agebas de dñio rei vī
fuit sacra in casibus a iure p̄cessis et tūc oport̄ q̄ isti
tuaq̄ nōp̄ iūdiciū p̄tra terciū ad h̄ vt sña h̄eat executō
nem illa re. et de hoc dicēt̄ vīd̄ plenius ibi nō. Inno.
gl. in vībo factura in fi. nō gl. et idē nō. in. l. i. L. ne lice
potē. Item dicit nō sufficit qd̄libz offm̄ ad l̄ vīd̄ q̄s inci
dat in illud edictū. L. ne lice. poten. vīb̄ p̄ba in. l. i. h̄. L.
de aduo. dinē. iudi. vīb̄ p̄z q̄ de curio p̄t esse aduoca
tus et sic p̄t p̄coinciū impēndē litigatōb⁹. intelligit̄ etiā
in b̄ribing magnū offm̄. puta merū vel mixtū imp̄iuž
vt nō. in. l. pe. ff. de alie. mu. iudi. et in. l. i. L. ne lice. po
ten. et dēs scire q̄ etiā isti pos̄tiores dñt punin q̄ liū
gatoribus impēdūt aliquē fauēt̄ seu p̄coinciū. vt in. d.
l. i. In glo. fi. nō singulariter istā glo. q̄ apte vidēt̄
p̄cludere q̄ dīcūs nūquaz debet recipe cessionē a lai
co sive titulo lucratō sive oneroso et q̄ sp̄ d̄ p̄sumi ces
sio sibi facta in fraudē et cā auaricie. et nō tradas obliuio
nū hanc gl. et vīd̄ Inno. an. cū seq̄ in qd̄ glo. quā p̄. nō
sup̄ tex. dū remittit se ad istam glo. an valeat cessio sc̄a
dico. Ego puto h̄anc gl. p̄cedēt̄ iūtitulo oneroso. naž est
qd̄dā genus mercimonij emere actōz dīcō aut̄ p̄hibet
negociatio rez. vt i. c. forniciat̄ alle. in gl. fornicat̄ d̄ p̄
hiberi illa negotiatio litigiorū. ar. bo. in. c. vñco. de sin
di. et h̄ in fi. dum vocat viciū cōp̄ditat̄. et ob. h̄ forte di
xit h̄. Inno. q̄ inter laicos p̄ fieri cōp̄ditio actōis q̄si se
gas in dīcō. puto tñ q̄ cessante alia fraude teneret cō
p̄ditio s̄ possit p̄tra clericū excipi ac etiā d̄ iūris p̄tratē
tōne puniri. si aut̄ cessio fieret dīcō vīl eccē titulo dona
tōnis tūc credo q̄ si fiat bona fide tñ. nā nō rep̄o. p̄hi
bitum quin iura sua q̄s possit donare dīcō vel eccē
nec reperio cautum q̄nod in clericō vel ecclēsia debeat
h̄ casu p̄sumi frāns et vīd̄ hāc p̄tē tenē spe. p̄est aliq̄s
in ti. deceſſio. et acti. §. i. in v. q̄rto p̄sumit. Et d̄ ih̄u tex.
facilit̄ p̄t̄ māderi. nā h̄ siebat in fraudē cā mādarī iūdici
um et sic dīcō trahēt̄ reū ad suū foz. vñ pondera frāz
in fine q̄ non mādarāt̄ oēs dīcōs ob h̄ cōp̄es. Et memo
ratos. Item p̄dēra l̄ram ibi a p̄sumptōe h̄uiusmodi.
refert em̄ se ad casum narratū in p̄n. ex p̄lecturis tñ po
terit p̄sumi an cessio fiat clericō vīl eccē cā iudi. iūtan
di et p̄sētūm in ultimā voluntate est admittēt̄ vt cessio
possit fieri clericō vel eccē q̄ nō d̄ p̄sumi frāns in ul
timā voluntate. q̄ nō nō p̄sumit immemor sive salutis
l. q. vñ. sanximus. facit. l. nomen de le. iij. vīb̄ indistin
cte valer cessio facta in ultimā voluntate. quia non p̄
sumitur frāns.